

ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ

В Україні цукрові буряки єдине джерело сировини для цукрової промисловості. Коренеплоди сучасних гібридів цукрових буряків містять 17-18 % цукру, а при сприятливих умовах його нагромаджується до 20 %. При переробці на цукрових заводах вихід цукру з коренеплодів становить 12-15 %. Таким чином, при врожайності цукрових буряків 50-70 т/га можна одержати по 10-12 т цукру з одного гектару. В Україні на даний час працює 60 цукрових заводів, виробничі потужності яких забезпечують переробку 130 тис.т коренеплодів цукрових буряків за добу. Основними бурякосійними районами України є Вінницька, Хмельницька, Черкаська, Полтавська, Тернопільська, Київська, Харківська та Сумська області, які забезпечують близько 70 % валового виробництва цукрових буряків.

Одним із головних напрямків підвищення урожайності коренеплодів цукрових буряків є впровадження нових високопродуктивних гібридів. Це один із вигідних способів збільшення виходу цукру з одиниці площі.

Вдалий підбір гібридів, які поєднують високий урожай коренеплодів і підвищений вміст цукру – найбільш ефективний і швидкий шлях збільшення продуктивності бурякового поля.

На формування коренеплодів цукрових буряків з високою технологічною якістю впливає ціла низка факторів, один з найважливіших є його сортові особливості.

Буряки різних гібридів потрібно оцінювати за їхньою продуктивністю. Оцінка буряків тільки за окремими показниками не дає справжньої характеристики якості коренеплодів різних гібридів, тому що різні гібриди при однаковій даже цукристості по-різному переробляються, ефект видалення нецукрів з бурякового соку може змінюватися в межах 12,4-36,1%.

Тому дуже актуальним завданням є дослідження формування якісних показників сучасних гібридів, а також їх зміни в процесі зберігання. Крім

того, дуже важливо визначити для зони вирощування оптимальний набір гібридів за рівнем технічної стиглості, що дозволить починати сезон переробки буряків раніше без втрат їх продуктивності, а також мати гібриди, які дозволяли б зберігати коренеплоди в кагатах без значних втрат їхньої якості.

Метою досліджень була комплексна оцінка продуктивності гібридів цукрових буряків вітчизняної та зарубіжної селекцій.

Досліди з визначення комплексної оцінки продуктивності гібридів цукрових буряків вітчизняної та зарубіжної селекцій проводили в 2014-2015 рр. на дослідному полі ННДЦ БНАУ. В польових дослідях облікова площа ділянки становила 25 кв. м., повторність – чотириразова.

Для досліджень було використане насіння гібридів цукрових буряків вітчизняної та зарубіжної селекції відібраних для досліджень:

- гібриди української селекції (Рамзес, Приз, Уманський ЧС 90);
- гібриди німецької селекції (фірма КВС - Олеся КВС, Настя КВС);
- гібриди шведської селекції (фірма Сенгентам - Газета, Атак).

Відповідно до поставленої мети були вирішені такі завдання:

- досліджено продуктивність сучасних гібридів вітчизняної та зарубіжної селекцій на посівах під час вегетації та в період технічної стиглості;
- досліджено зміну продуктивності гібридів вітчизняної та зарубіжної селекцій під час зберігання.